

OTSUS

Tallinn

01.03.2016 nr 5.1-5/16-010

Konkurentsiameti 30.12.2014 otsusega nr 5.1-5/14-036 kinnitatud AS G4S Eesti kohustuste täiendamise siduvaks muutmine

1. Haldusmenetluse alustamine

30.12.2014 kinnitas Konkurentsiamet otsusega nr 5.1-5/14-036 AS-i G4S Eesti (edaspidi G4S) poolt võetud kohustused (edaspidi Kohustuste otsus). Kohustuste otsuse kohaselt hakkasid alates 01.01.2015 G4S-i sõlmitavad sularahaveolepingud põhinema Konkurentsiameti otsuse lisaks oleval hinnastamismaatriksil (va välistustega hõlmatud kliendikategooriad) ning G4S pidi viima käibe järgi 100 suuremat kaubandusklienti hinnastamismaatriksile üle hiljemalt 31.12.2016.

27.11.2015 sõlmisid G4S ja OÜ Eurex CS ostu-müügilepingu, mille tulemusena omandas G4S saajaprotsendilise osaluse ja valitseva mõju OÜ Eurex CS (edaspidi Eurex CS) üle. Vastav tehing viidi lõpuni 2015. a detsembris. 30.12.2015 esitas G4S Konkurentsiametile kohustuste täiendamise taotluse eelnõu eesmärgiga viia Eurex CS-i suuremate klientide hinnastamine üle hinnamaatriksile, sarnaselt G4S-i 100-le suuremale kaubanduskliendile.

2. Otsuse adressaat

AS G4S Eesti – äriregistrikood 10022095, aadress Paldiski mnt 80, Tallinna linn, Harju maakond, 10617, põhitegevusala vastavalt äriregistrile: turvatöö (v.a avalik korrakaitse).

3. Faktilised asjaolud ja tõendid

3.1 G4S-i poolt esitatud teave

G4S märgib 09.02.2016 kohustuste täiendamise taotlusele lisatud kirjas, et peale Konkurentsiameti Kohustuste otsuse tegemist omandas G4S valitseva mõju Eurexi CS-i üle. Vastav valitseva mõju omandamise tehing viidi lõpuni 2015. a detsembrikuus. Peale valitseva mõju omandamist Eurex CS-i üle jätkas G4S Eurex CS-i klientide teenindamist alltöövõtu

korras vastavalt Eurex CS-i ja tema klientide vahel sõlmitud lepingutele. Alltöövõtu korras teenuse osutamiseks sõlmiti kolmepoolsed kokkulepped Eurex CS-i klientide, Eurex CS-i ja G4S-i vahel. G4S-i poolt osutatakse Eurex CS-i klientidele alltöövõtu korras teenust kuni Eurex CS-i ja G4S-i ühinemise kandmiseni äriregistrisse, peale mida jätkub teenuse osutamine automaatselt G4S-i poolt. Ainukeseks erandiks Eurex CS-i klientide seas oli [...], kes kolmepoolset kokkulepet alltöövõtu korras teenuse osutamiseks ei allkirjastanud ning kellega seetõttu lepidi kokku teenuse osutamise jätkamises G4S-i poolt (st, et Eurex CS-i asemel jätkas olemasoleva lepingu alusel [...] teenuse osutamist G4S).

Eurex CS-i ega tema kliendid ei ole G4S-i hinnangul Kohustuste otsusega hõlmatud, sest nad ei ole käsitletavad Kohustuste otsuse tähenduses uute klientidena, kuna valitseva mõju omandamise tehingu raames ei ole nende klientidega läbirääkimisi peetud ega neile konkureerivaid pakkumisi tehtud.

Taotluse esitamise hetkeks ei olnud G4S veel jõudnud teostada Eurex CS-i klientidele rakenduva hinna osas arvutusi, selgitamaks välja, kas ja millisel määral hälbivad vastavate klientide hinnad hinnastamismaatriksi järgsest hinnast. Siiski võis eeldada, et Eurex CS-i klientide hinnad erinevad hinnastamismaatriksist olulisel ulatuses. G4S soovis viia hinnastamismaatriksile üle Eurex CS-i kliendid samadel alustel G4S-i klientidega, et pikemas perspektiivis toimuks kõikide klientide teenindamine samadel tingimustel. Samas ei ole eeltoodu võimalik ilma mõistliku üleminekuajata.

Eurex CS-il oli kokku [...] klienti. G4S kavatses järgneva 15 kuu jooksul hõlmata Kohustuste otsuses määratletud kohustustega 24 suurimat Eurex CS-i klienti, kelle käive kuus ületab [...] eurot (sh 24 suurima kliendi hulgas olnud [...], kellele teenuse osutamist jätkas G4S). Need 24 suurimat klienti moodustavad Eurex CS-i kliendiportfelli [...] % (nimetatud klientide nimekiri on esitatud kirja lisas 1). [...] eurost käibelävendit kohaldatakse Eurex CS-i suurimate klientide määratlemiseks analoogselt olemasolevate kohustustega hõlmatud G4S-i klientide käibelävendiga.

Samuti märkis G4S, et kliendisuhete kaardistamine võtab veel hulga aega, kuna Eurex CS-i lepingutingimused olid erinevad G4S-i poolt kasutatavatest, sh polnud veel lõpuni selge, kuidas iga üksiku kliendiga on kokku lepitud lepingute ülesütlemise ja muutmise tingimustes. Samuti võtab aega hinnaarvutuste tegemine.

Eurex CS-i 24 suurima käibega kliendi, sh [...], kellele teenuse osutamist jätkas G4S, (edaspidi nimetatud muutmise kohustusega kliendid) sularahaveolepingute üleminek hinnastamismaatriksile toimub alljärgnevalt:

- G4S-i ja Eurex CS-i vahel viiakse läbi ühinemine, mille käigus toimub Eurex CS-i sularahaveolepingus lepingupoole muutumine ühinemiskande tegemise järgselt esialgselt automaatselt (so ilma kliendiga selles osas läbirääkimisi pidamata).
- Ühinemise läbiviimise käigus teostab G4S muutmise kohustusega klientidele rakenduvate hindade osas arvutused, selgitamaks välja, kas ja millisel määral hälbivad nende klientide hinnad hinnastamismaatriksi järgsest hinnast.
- Peale ühinemise lõpuleviimist (st. peale ühinemise kandmist äriregistrisse) ja ühinemise käigus läbiviidud arvutuste tulemustele tuginedes, võtab G4S kohustuse kohaldada hinnastamismaatriksit 2/3 muutmise kohustusega kliendi osas hiljemalt 01.07.2016 ja ülejäänud 1/3 osas hiljemalt 01.07.2017.

Ülejäänud Eurex CS-i klientide osas võtab G4S kohustuse hinnastamismaatriksile üleviimise osas üksnes juhul, kui klient soovib lepingut muuta või klient lõpetab lepingu Eurex CS-iga ja

sõlmib lepingu G4S-iga (näiteks [...]) või Eurex CS-iga sõlmitud leping lõppeb tähtaja möödumise tõttu ning klient sõlmib lepingu G4S-iga.

Lepingud klientidega, kellega ei õnnestu hinnastamismaatriksile ülemineku osas kokkuleppele jõuda või leida muid lahendusi (nt vedusid optimeerida) teenuse ümberkujundamiseks kooskõlas hinnastamismaatriksiga, lõpetatakse.

Kohustuste otsuse punktides 6.a ja 6.b mõõdikute täitmisel ega punktis 7 sätestatud mõõdikute täitmise kontrollil ei võeta arvesse käesolevas dokumendis nimetatud Eurex CS-i kliente ega nendega sõlmitud lepinguid.

Seoses eelpoolnimetatuga soovis G4S täiendada varem võetud kohustusi eesmärgiga hõlmata Eurex CS-i kliendid hinnastamismaatriksis toodud tingimustega.

3.2 G4S-i taotlus täiendavate kohustuste võtmiseks

G4S on valmis võtma täiendavad kohustused alljärgnevas sõnastuses:

1. G4S lähtub Eurex CS-i klientide üle viimisel hinnastamismaatriksile järgmistest põhimõtetest:
 - a. Hinnamaatriksile üleviimise kohustus hõlmab käibe järgi Eurex CS-i 24 suurimat klienti (sh 24 suurima kliendi hulgas olnud [...], kellele teenuse osutamist jätkas G4S). Ülejäänud klientide osas võetakse kohustus hinnastamismaatriksile üleviimise osas üksnes juhul, kui klient soovib lepingut muuta või kui klient lõpetab Eurex CS-iga lepingu ja sõlmib uue lepingu G4S-iga või kui Eurex CS-iga sõlmitud leping lõppeb tähtaja möödumisel ja klient sõlmib uue lepingu G4S-iga.
 - b. Sularahaveolepingud, milles sisalduv hind erineb hinnastamismaatriksi alusel arvestavast hinnast ükskõik kummas suunas vähem kui 10% (kaasa arvatud), loetakse hinnastamismaatriksile vastavaks ning nende lepingute muutmiseks G4S kohustatud ei ole.
 - c. Hinnastamismaatriksile mittevastavate sularahaveolepingute osas (so alapunktis a) nimetatud klientide lepingutest nende lepingute osas, milles sisalduva hinnakokkuleppe hälve võrrelduna hinnastamismaatriksiga ületab 10%, viib G4S läbi läbirääkimised lepingu vastavusse viimiseks hinnastamismaatriksile. Läbirääkimiste tulemusel lepatakse kliendiga kokku uute hinnastamis põhimõtete rakendamisele üleminekus või lepingu lõpetamises (juhul kui klient keeldub hinnastamismaatriksile üleminekust).
 - d. Lisaks eeltoodule rakendub hinnastamismaatriksile üleminekule G4S-i poolt 30.12.2014 võetud kohustuste punktid 1 ja 8.
2. G4S viib sularahaveolepingud punkti 1 alusel üle järgmisteks tähtaegadeks:
 - a. 2/3 punktis 1 nimetatud lepingutest viiakse üle hinnastamismaatriksile või leping lõpetatakse hiljemalt 01.07.2016.

b. Ülejäänud 1/3 punktis 1 nimetatud lepingutest viiakse üle hinnastamisemaatriksile või leping lõpetatakse hiljemalt 01.07.2017.

3. G4S esitab Konkurentsiametile 15.07.2016.a ja 15.07.2017.a ülevaate hinnastamisemaatriksile mittevastanud lepingutest, mis on üle viidud hinnastamisemaatriksile või lõpetatud, et Konkurentsiamet saaks veenduda punktis 2 alapunktides a ja b nimetatud tähtaegadest kinnipidamises.

4. Konkurentsiameti hinnang G4S-i poolt pakutud kohustusele

Tutvudes G4S-i kirjas esitatud selgitustega ja kohustuste täiendamise taotlusega asub Konkurentsiamet järgnevale seisukohale.

27.11.2015 sõlmisid G4S ja Eurex CS ostu-müügilepingu, mille alusel omandas G4S saajaprotsendilise osaluse ettevõttes Eurex CS. Peale nimetatud tehingut on G4S jäänud ainukeseks teenuseosutajaks sularahaveoteenuse turul (praktiliselt sisaldab antud teenus ka sularaha töötlemist). Alates 7. detsembrist 2015. a osutatakse Eurex CS-i klientidele sularahaveoteenust G4S-i kaubamärgi alt. Enne nimetatud ostu-müügi tehingut olid Eestis sularahaveo ja töötluse teenust osutavad ettevõtjateks üksnes G4S ja Eurex CS. G4S-i turuosa selles valdkonnas oli juba enne Eurex CS-i omandamist hinnanguliselt ligikaudu 90 protsenti¹.

Konkurentsiameti hinnangul on Eurex CS-i kliendid G4S-le olemuslikult uued kliendid. Konkurentsiamet ei nõustu G4S seisukohaga, et Eurex CS-i kliendid ei ole käsitletavad uute klientidena põhjusel, et valitseva mõju omandamise tehingu raames ei ole nende klientidega läbirääkimisi peetud ega neile konkureerivaid pakkumisi tehtud. Konkurentsiamet küll nõustub, et nende klientidega pole tõepoolest läbirääkimisi peetud, kuid see asjaolu ei tähenda, et tegemist poleks uute klientidega.

Konkurentsiamet leiab, et kohustuste heaks kiitmisel 2014. aastal ei olnud Eurex CS-i omandamine G4S-i poolt ette nähtav, mistõttu kohustuses puudub regulatsioon selle kohta, kuidas peaks toimuma asjaomaste klientide üleminek hinnastamisemaatriksile. Konkurentsiameti hinnangul tuleneb Kohustuste otsusest, et Eurex CS-i kliendid peaksid põhimõtteliselt mingil viisil hinnastamisemaatriksile üle minema. Seega võib antud olukorda lugeda erandlikuks, mistõttu on põhjendatud kohustuste täiendusega täpsustada Eurex CS-i klientide suhtes Konkurentsiameti 30.12.2014 otsusega kinnitatud G4S-i kohustusi.

Konkurentsiameti hinnangul on Eurex CS-i klientide üleminek hinnastamisemaatriksile põhjendatud, sest sellega langeb ära võimalus, et erinevused G4S-i poolt enda ja Eurex CS-i klientide suhtes rakendatavate teenustasudes erinevused ei oleks objektiivselt põhjendatud. Viimasel juhul võib kujuneda olukord, kus Eurex CS-i klientide suhtes rakendatakse hinnatingimusi, mida G4S teiste võrdväärsete klientide suhtes ei rakenda ning selline G4S-i

¹ Äriregistrisse esitatud majandusaasta aruannete andmetel oli G4S-i rahaveo ja -töötuse müügitulu, eurodes: 2013.a 7 981 218 ja 2014.a 7 714 470. Eurex CS-i vastav müügitulu oli 2013.a 547 813 ja 2014.a 623 449. Seega G4S-i turuosa oli: 2013.a. 93,6% ja 2014.a. 92,51%.

tegevus oleks vastuolus konkurentsiseaduse § 16 punktis 3 sätestatuga. Selline olukord ehk KonkS § 16 punkti 3 rikkumise võimalus tekiks siis, kui G4S ei viiks Eurex CS-i kliente üle hinnastamismaatriksile. KonkS § 16 punkti 3 kohaselt on keelatud võrdväärsete kokkulepete korral erinevate tingimuste pakkumine või rakendamine erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist ebasoodsasse konkurentsiolukorda. KonkS § 16 punktist 3 tuleneb, et erinevused teenustasudes peavad olema objektiivselt põhjendatud.

Konkurentsiamet leiab, et G4S-i kohustuste täiendamise taotlus Eurex CS-i klientide osas on põhjendatud ja proportsionaalne. Selline meede võimaldab rakendada Eurexi CS-i klientide suhtes samaväärseid hinnastamismaatriksile ülemineku põhimõtteid, kui ülejäänud klientide suhtes. Eelkõige, samalaadselt kehtiva kohustusega hõlmab hinnastamismaatriksile graafikujärgse ülemineku kohustus üksnes teatud osa suurimaid Eurex CS-i kliente. G4S-i poolt pakutav minimaalne sularahaveoteenuse käibelävend Eurex CS-i klientide osas, kelle suhtes rakendatakse hinnastamismaatriksit, on sisuliselt sama suur, kui oli tema enda 100 suurima kaubanduskliendi osas, ehk ca [...] eurot. Nende klientide teenuse käibemaht moodustab ca [...]% kogu Eurex CS-i klientide sularahaveoteenuse käibest, ehk on samas proportsioonis (so [...]%), nagu see oli G4S 100 suurimal kaubanduskliendil 30.12.2014 otsuse tegemisel.

Konkurentsiamet mõistab, et Eurex CS-i klientide senised lepingutingimused ja hinnastamise põhimõtted võivad olulisel määral erineda senisest G4S-i praktikast ja seetõttu võivad läbirääkimised nende klientidega olla aeganõudvad. Kuna G4S-i poolt algselt võetud kohustusi rakendatakse vähemalt kuni 2018. a lõpuni, siis Eurex CS-i klientide suhtes täiendavate kohustuste rakendamiseks pakutav ülemineku aeg ja korraldus on ameti poolt aktsepteeritavad.

Konkurentsiamet rõhutab, et nii 30.12.2014 otsus kui ka käesolev kohustuste täiendamise otsus on olemuslikult suunatud KonkS § 16 punkti 3 täitmise tagamiseks ning see ei ole seotud muude KonkS § 16 sätete täitmisega.

KonkS § 63⁷ lg 5 kohaselt on kohustus tähtajaline. Ettevõtja on kohustatud Konkurentsiameti poolt määratud ajal teavitama Konkurentsiametit kohustuse täitmisest. Käesoleval juhul täidab G4S võetud kohustusi ja rakendab hinnastamise põhimõtteid vähemalt kuni 31.12.2018. Samuti on G4S kohustatud kümne päeva jooksul peale kohustuste lõppemist, s.o hiljemalt 11.01.2019 esitama Konkurentsiametile ülevaate kohustuse täitmisest. Lisaks on G4S kohustatud esitama Konkurentsiametile täiendavate kohustuste punktis 3 nimetatud teabe tähtaegadeks 15.07.2016 ja 15.07.2017.

Arvestades kõike eeltoodut leiab Konkurentsiamet, et G4S poolt pakutud kohustuste täiendamine vastab proportsionaalsuse põhimõtte tingimustele, on mõõdukas ja kohane kujunenud konkurentsiolukorras. Vastavalt KonkS § 63⁷ lõikele 4, kui Konkurentsiamet kiidab kohustuse heaks, võib ta oma otsusega muuta heakskiidetud kohustuse ettevõtjale siduvaks ja lõpetada menetluse.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonkS § 63⁴ lg 1 punktist 8 ja § 63⁷ lõikest 4,

otsustan

- 1. Kohustada AS-i G4S Eesti täitma käesoleva otsuse lisa kirjeldatud kohustused.**
- 2. Lõpetada AS-i G4S Eesti 30.12.2015 taotluse alusel alustatud haldusmenetlus**

Otsuse lisa: AS G4S Eesti poolt 09.02.2016 nr 20-7/1898 esitatud taotlus kohustuste täiendamiseks

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates.

Ärakiri on Konkurentsiameti 01.03.2016 nr 5.1-5/16-010 originaaliga samane. Ärakirjas on ärisaladuseks loetud teabe asemel kasutatud tähist [...].

Anna Mazur, Konkurentsiameti konkurentsitenistuse järelevalveosakonna nõunik